

LOJİSTİK UYGULAMALARI VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

İstanbul İli

Trafik Eğilimleri Anketi

Şubat, 2014

ÇALIŞMA EKİBİ

Bülent TANLA (Danışman)

Prof. Dr. Okan Tuna (Koordinatör-Raportör)

Yrd. Doç. Dr. Dursun YENER (Veri Toplama Formu Geliştirme)

Öğr. Gör. Aysun AKPOLAT (Veri Toplama Formu Geliştirme)

Tuğba GÜNGÖR (Veri Toplama ve Derleme)

M. Murat ŞENTÜRK (Saha Çalışması Koordinasyon)

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	1
1. GİRİŞ	2
2. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ	3
2.1. Araştırmanın Genel Tanımı	3
2.2. Araştırmanın Kapsamı	3
2.3. Örneklem	3
3. ARAŞTIRMANIN SONUÇLARI	4
3.1. Deneklerin Profili	4
3.2. İstanbullunun Trafikte Geçirdiği Zaman ve Trafik Sorununa Yaklaşımının Değerlendirilmesi	6
3.3. İstanbullunun Trafikte Kullandığı Araçlar ve Kullanma/Kullanmama Nedenleri	9
3.4. İstanbulluya Göre Trafik Sorunu Nedenleri ve Çözüm Yolları	13
3.5. İstanbullunun Trafik Davranışının Değerlendirilmesi	15

BEYKOZ LOJİSTİK MESLEK YÜKSEKOKULU LOJİSTİK UYGULAMALARI VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ (BLUARM)

Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu, TÜRLEV (Türkiye Lojistik Araştırmaları ve Eğitimi Vakfı) tarafından kurulmuş "lojistik temalı" bir yükseköğretim kurumudur. Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu; beceri ve deneyime sahip mesleki gelişimini tamamlamış insan kaynakları yetiştirme amacının yanı sıra; lojistik yönetimi alanında bilgi merkezi olmak, çağdaş ve rekabetçi lojistik politikalarının oluşturulmasına katkı sağlamak ve ürettiği bilgi ile ülke ekonomisine katkı sağlamak hedeflerini de gütmektedir.

Yukarıda ortaya konulan amaçlar çerçevesinde, bu sene beşinci yılını kutlayan Yüksekokul, “**Lojistik Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi (BLUARM)**”ni bünyesine kazandırarak lojistik sektörüne yönelik uygulama ve araştırmalar gerçekleştirmek için harekete geçmiştir.

Daha Önce Yapılan Araştırmalar:

- **Üçüncü Köprü Trafik Sorununa Çözüm Olur mu? - Algı Anketi**, Eylül, 2013
- **Lojistik Sektöründe Eğilimler Araştırması: Kalitatif Çalışma Sonuçları**, Eylül 2013
- **Lojistik Sektöründe Eğilimler Araştırması**, Aralık, 2013

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Araştırma çerçevesinde, İstanbul'un 39 ilçesinde ikamet eden 1200 kişiye ulaşılmıştır.
- İstanbullunun hafta içinde ortalama günde **96,9 dakikasının**, hafta sonunda ise ortalama günde **86,2 dakikasının** trafikte geçtiği tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, İstanbullu bir yıl içerisinde **yaklaşık 24 gününü trafikte** geçirmektedir.
- Deneklere, **İstanbul'daki trafik sorununu nasıl değerlendiriyorsunuz** sorusu sorulmuş ve % **62,5'inin ciddi sorun** olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.
- İstanbullu her gün işe/okula giderken yoğunlukla **otobüs (% 49,7), şahsi otomobil (% 28,3) ve metrobüs (%24,8)** kullanmaktadır.
- Toplu taşıma kullanmama nedenleri arasında **çok kalabalık olması (%32,3)** ve **toplu taşımanın yavaş olması (% 28,0)** nedenleri ön sıralarda yer almaktadır
- Toplu taşıma kullanma nedenleri arasında ise; **ucuz olması (% 45,9) ve şahsi aracın olmaması (% 39,3)** gerekçe olarak gösterilmektedir.
- Araştırmada en önemli sorunlar "Stres ve Yaşam Kalitesinin Düşüklüğü, Zaman Kaybı" olarak belirlenmiştir. Soruların değerlendirilmesi sonucunda, İstanbulluların trafiği **stres ve yaşam kalitesini düşüren etken (%29,1)** ve **zaman kaybı (% 25,0)** olarak değerlendirdiği belirlenmiştir.
- Araştırmaya katılan deneklerin % **59,4'ü araç sayısı fazlalığını trafik sorunu** için en önemli neden olarak görmektedir. Araştırmaya katılan deneklerin, **hükümet (% 55,5) ve belediyeyi (% 51,8) trafiğe çözüm görevi** olan kurumlar olarak da algıladığı ortaya çıkmaktadır.
- Deneklerin % **66,9'u İstanbul'da trafiğe çözüm bulunabileceğine inanmaktadır**. Çözüm yolları arasında ise yolların artması (% 42,5) ve toplu taşıma imkânının artırılması (% 38,2) ön sıralarda değerlendirilmektedir
- Görüşülen deneklerin, % **48,2'sinin ise işe/okula giderken her gün aynı yolu** kullandığı da tespit edilmiştir.
- Deneklerin, % **50,7'si genellikle varmak istediği yere zamanında ulaşamamakta, % 72,8'i ise varmak istediği yere zamanında ulaşmak için yola erken çıkmaktadır**.

1. GİRİŞ

Ekonomik büyümeye paralel olarak İstanbul'un nüfusu hızla artmaktadır. 1985 yılı itibariyle 6 milyon nüfusu olan İstanbul, 2013 yılı sonu itibarıyla 14 milyon 160 bin 467 bin nüfusa ulaşmıştır. Nüfusun hızla artması, doğal olarak motorlu araç kullanımını da arttırmaya başlamıştır. 2013 yılı itibariyle İstanbul'da trafiğe kayıtlı 3 milyon 200 bin araç bulunmaktadır. Bu gelişmeler, kaçınılmaz olarak trafik sorununu İstanbul'un en önemli gündem maddelerinden biri haline getirmiştir.

İstanbul nüfusuna paralel olarak günlük taşımaların çok yoğun olduğu bir il olarak karşımıza çıkmaktadır. Günlük taşımaların ağırlıklı olarak karayolu ile yapıldığı İstanbul'da denizyolu ve demiryolu gibi alternatiflerin yoğunluklarının ise az olduğu bilinmektedir.

Elinizde tuttuğunuz araştırma, İstanbul İli kapsamında günlük taşımaların içerisinde yer alan kişilerin trafik eğilimlerini ortaya koymak için tasarlanmış ve yürütülmüş bir çalışmadır. Söz konusu çalışmanın içeriğinin gerçekleştirilmesinde, daha önce İstanbul ilinde gerçekleştirilmiş olan Kentsel Ulaşım Planlarından da faydalanılmıştır. Ancak, bu araştırma, Kentsel Ulaşım Planlarında gerçekleştirilen araştırmalardan farklı olarak daha önce de belirtildiği gibi, günlük ulaşım içerisindeki kişilerin trafik eğilimlerini ölçmek amacıyla gerçekleştirilen en güncel araştırma olarak değerlendirilebilir. Bu çerçevede, karar vericilere, kullanıcıların algıları ve yaklaşımları anlamında önemli bir girdi sağlayacağı da düşünülmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ

2.1. Araştırmanın Genel Tanımı

Bu rapora esas olan araştırma, Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu Lojistik Uygulamaları ve Araştırma Merkezi tarafından, 15 Aralık 2013-15 Ocak 2014 tarihlerinde, tüm İstanbul'u temsil edilen bir örneklem ile 39 ilçe merkezinde toplam 1200 kişi ile yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu Lojistik Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi'nin özel teması olan **“İstanbul İli Trafik Eğilimleri”** temasına yönelik algı ve değerlendirmeler araştırılmıştır.

2.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın kapsamında, İstanbul'un 18 yaş üstü nüfusunu temsil edecek deneklerin İstanbul ilinde;

- Trafikte ne kadar zaman harcadığını,
- Trafik eğilimlerini,
- Trafik sorununa yaklaşımlarını,
- Trafik çözümüne ilişkin düşüncelerini

ortaya çıkarmak için tasarlanmış ve uygulanmıştır.

2.3. Örneklem

Örneklem İstanbul'a ait ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilerine dayalı nüfus büyükleri katmanlandırılarak elde edilmiştir. Araştırma çerçevesinde, İstanbul'un 39 ilçesinde ikamet eden 1200 kişiye ulaşılmıştır. Yüz yüze görüşmelerde, İstanbul'da yer alan ilçe temelinde yaş ve cinsiyet kotası uygulanmıştır.

Gidilen İlçe Sayısı	39
Görüşülen Kişi Sayısı	1200

3. ARAŞTIRMANIN SONUÇLARI

3.1. Deneklerin Profili

Araştırma sürecinde yüz yüze görüşülen deneklerin % 49'u kadın, % 51'i erkek olarak tanımlanmıştır (Bkz. Tablo 1). Diğer taraftan, deneklerin ağırlıklı olarak (%33) 35-44 yaş grubunda olduğu da gözlenmektedir (Bkz. Tablo 2).

Tablo 1: Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet Grupları	Yüzde Dağılım
Kadın	49,0
Erkek	51,0
Toplam	100,0

Tablo 2: Deneklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grupları	Yüzde Dağılım
18-24	16,0
25-34	27,0
35-44	23,0
45-54	17,0
55+	18,0
Toplam	100,0

Deneklerin % 47,7'si kendini özel sektör çalışanı olarak tanımlamıştır (Bkz. Tablo 3). Diğer taraftan, Avrupa yakasında oturup (% 64) Avrupa yakasında da yoğunlukla çalıştığını (% 73,7) beyan etmektedir (Bkz. Tablo 4 ve Tablo 5).

Tablo 3: Deneklerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek	%
Öğrenci	16,4
Kamu Çalışanı	5,9
Özel Sektör Çalışanı	47,7
Emekli	14,1
Kendi Adına Çalışan	15,9
Toplam	100,0

Tablo 4: Deneklerin Oturduğu ve Çalıştığı Bölgeye Göre Dağılımı

Nerede Oturuyorsunuz?	%
Anadolu	36,0
Avrupa	64,0
Toplam	100,0
Nerede Çalışıyorsunuz?	%
Anadolu	26,3
Avrupa	73,7
Toplam	100,0

Deneklerin oturdukları-çalıştıkları bölgelerin çapraz tabloları analiz edildiğinde ise Anadolu yakasında çalışanların % 36,1'inin, Avrupa'da oturanların ise sadece % 10'unun çalışmak için yaka değiştirdiği de görülmektedir (Bkz. Tablo 5).

Tablo 5: Deneklerin Oturdukları-Çalıştıkları Bölgelerin Çapraz Dağılımı

Nerede Oturuyorsunuz?	Anadolu'da Çalışma (%)	Avrupa'da Çalışma (%)
Anadolu'da Oturuyor	63,9	36,1
Avrupa'da Oturuyor	10,0	90,0

3.2. İstanbullunun Trafikte Geçirdiği Zaman ve Trafik Sorununa Yaklaşımının Değerlendirilmesi

Deneklere gün içerisinde (hafta içi/hafta sonu) ortalama ne kadar sürelerinin trafikte geçtiği sorulmuştur. Verilen cevapların ortalamaları alındığında, İstanbullunun hafta içinde ortalama günde **96,9 dakikasının**, hafta sonunda ise ortalama günde **86,2 dakikasının** trafikte geçtiği tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 6). Diğer taraftan, Anadolu ve Avrupa yakaları arasında trafikte geçirilen zaman anlamında önemli farklılıkların olmadığı da tespit edilmiştir. Bu değerler ele alındığında, bir hafta içerisinde İstanbullunun trafikte **656,9 dakika (yaklaşık 11 saat) zaman kaybettiği ortaya** çıkmaktadır. Diğer bir ifadeyle, İstanbullu bir yıl içerisinde **yaklaşık 24 gününü trafikte** geçirmektedir.

Tablo 6: İstanbullu Gün İçerisinde Trafikte Ne Kadar Zaman Geçiriyor?

	Hafta İçi (dakika/gün)	Hafta Sonu (dakika/gün)
İstanbul (Genel)	96,9	86,2
Anadolu Yakası	97,4	90,7
Avrupa Yakası	96,7	89,8

Araç sahibi olduğunu belirten İstanbulluların trafikte geçirdiği zaman ise önemli derecede artmaktadır (Bkz. Tablo 7).

Tablo 7: Araç Sahibi Olan İstanbullu Gün İçerisinde Trafikte Ne Kadar Zaman Geçiriyor?

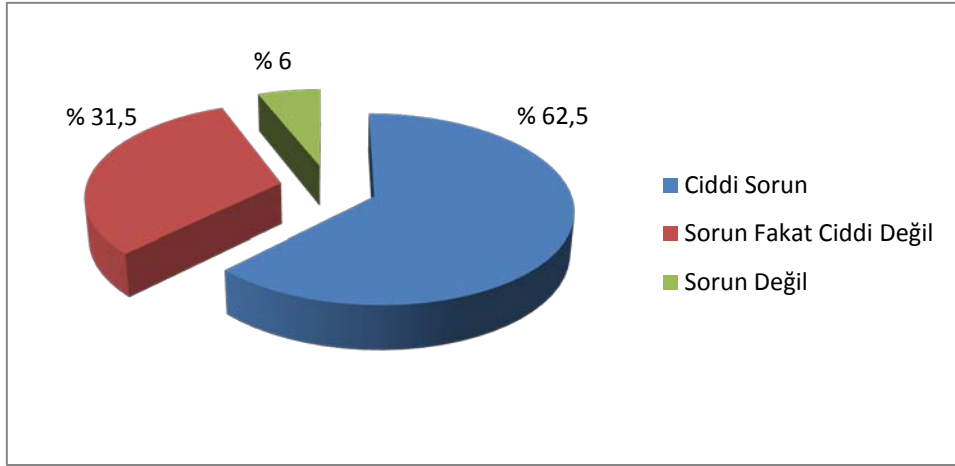
	Hafta İçi (dakika/gün)	Hafta Sonu (dakika/gün)
İstanbul (Genel)	118,9	106,3
Anadolu Yakası	118,3	105,3
Avrupa Yakası	122,9	106,8

Deneklere, İstanbul'daki trafik sorununu nasıl değerlendiriyorsunuz sorusu sorulmuş ve % 62,5'inin "ciddi sorun" olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. Anadolu yakasında yaşayanların "ciddi sorun" değerlendirmesinin ise % 64,5 değerine kadar ulaştığı gözlenmiştir. Diğer taraftan, şahsi araç kullananlarda "ciddi sorun" değerlendirmesi yapanların oranı % 66,3'e kadar çıkmaktadır (Bkz. Tablo 8 ve Şekil 1)

Tablo 8: İstanbullu Trafik Sorununu Nasıl Değerlendiriyor?

İstanbul'unun Trafik Sorununu Algılama Düzeyi (Genel)	
Sorun Düzeyi	%
Ciddi Sorun	62,5
Sorun Fakat Ciddi Değil	31,5
Sorun Değil	6,0
Toplam	100,0
İstanbul'unun Trafik Sorununu Algılama Düzeyi (Şahsi Araç Kullananlar)	
Sorun Düzeyi	%
Ciddi Sorun	66,3
Sorun Fakat Ciddi Değil	23,9
Sorun Değil	9,8
Toplam	100,0
İstanbul'unun Trafik Sorununu Algılama Düzeyi (Anadolu Yakası)	
Sorun Düzeyi	%
Ciddi Sorun	64,5
Sorun Fakat Ciddi Değil	33,2
Sorun Değil	2,3
Toplam	100,0
İstanbul'unun Trafik Sorununu Algılama Düzeyi (Avrupa Yakası)	
Sorun Düzeyi	%
Ciddi Sorun	60,4
Sorun Fakat Ciddi Değil	31,8
Sorun Değil	7,8
Toplam	100,0

Şekil 1: İstanbullu Trafik Sorununu Nasıl Değerlendiriyor (% Dağılım)

Deneklere açık uçlu olarak trafik sorunu sizin için ne ifade ediyor sorusu sorulmuş ve en fazla iki cümle ile de ifade etmeleri istenmiştir. Açık uçlu soruların değerlendirilmesinden sonra iki temel ifadenin ön plana çıktığı gözlenmiştir; stres ve yaşam kalitesini düşüren etken (% 29,1) ve zaman kaybı (% 25,0) (Bkz. Tablo 9).

Tablo 9: İstanbullu Trafik Sorununa Ne Diyor?

İfade	%
Stres ve Yaşam Kalitesini Düşüren Etken	29,1
Zaman Kaybı	25,0
Diğer	45,9

3.3. İstanbullunun Trafikte Kullandığı Araçlar ve Kullanma/Kullanmama Nedenleri

İstanbullu her gün işe/okula giderken yoğunlukla otobüs (% 49,7), şahsi otomobil (% 28,3) ve metrobüs (%24,8) kullanmaktadır (Bkz Tablo 10 ve Şekil 2). Diğer taraftan, toplu taşıma kullanmama nedenleri arasında çok kalabalık olması (%32,3) ve toplu taşımanın yavaş olması (% 28,0) nedenleri ön sıralarda yer almaktadır (Bkz Tablo 11 ve Şekil 3). Toplu taşıma kullanma nedenleri arasında ise; ucuz olması (% 45,9) ve şahsi aracın olmaması (% 39,3) gerekçe olarak gösterilmektedir (Bkz Tablo 12 ve Şekil 4).

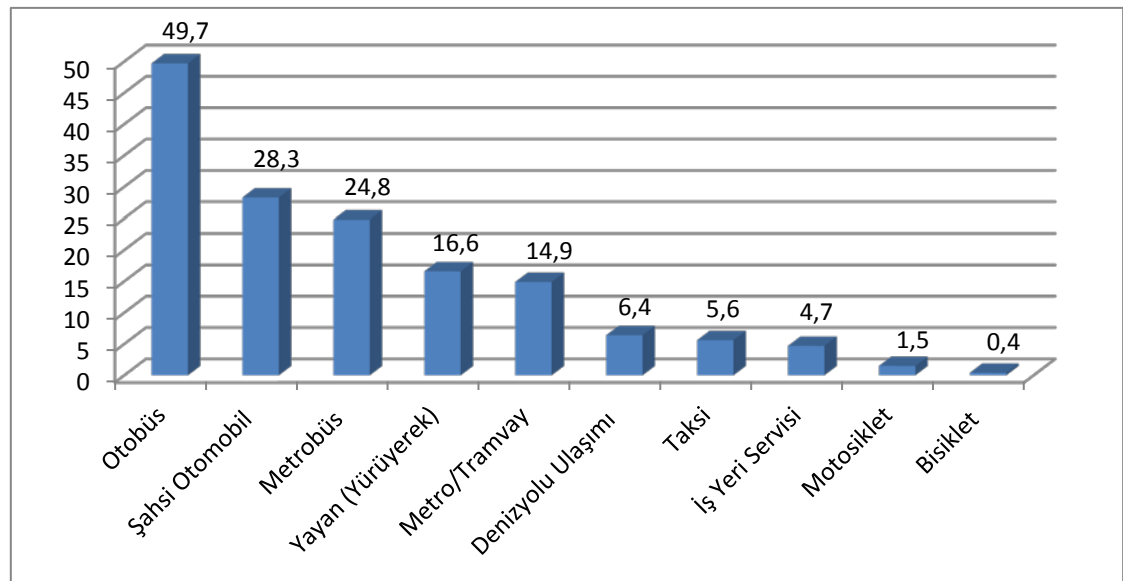
Tablo 10: İstanbullu Her Gün İşe/Okula Giderken Hangi Araçlar Kullanılıyor? *

Kullanılan Araçlar	%
Otobüs	49,7
Şahsi Otomobil	28,3
Metrobüs	24,8
Yayan (Yürüyerek)	16,6
Metro/Tramvay	14,9
Denizyolu Ulaşımı	6,4
Taksi	5,6
İş Yeri Servisi	4,7
Motosiklet	1,5
Bisiklet	0,4

*Birden fazla yanıt verildiği için toplam % 100'ü aşmaktadır.

Şekil 2: İstanbullu Her Gün İşe/Okula Giderken Hangi Araçlar Kullanılıyor?

(% Dağılımı)

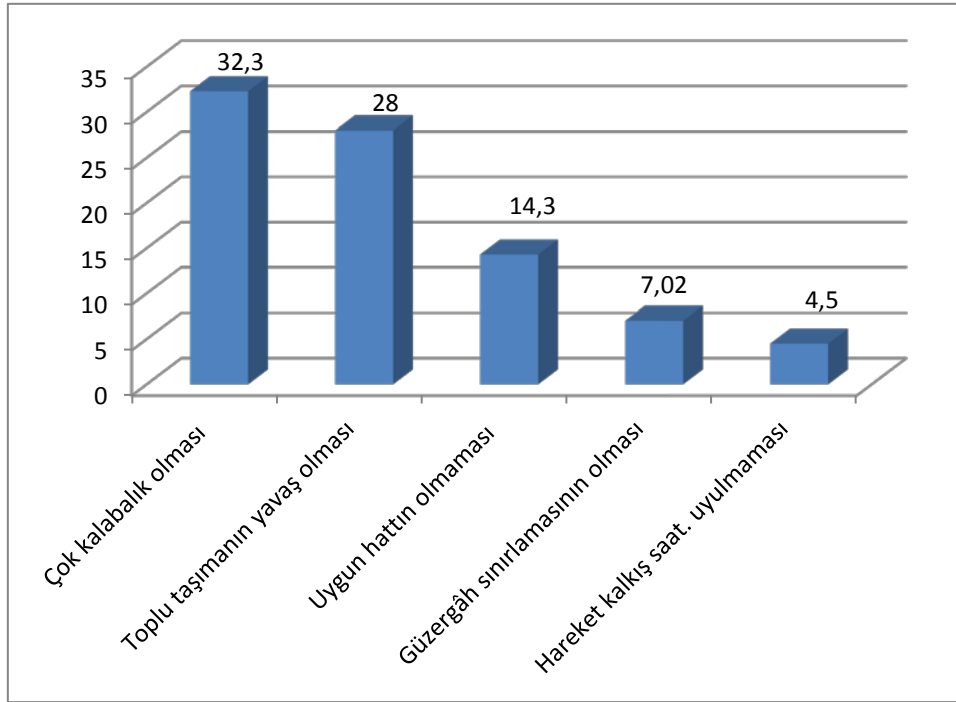

Tablo 11: İstanbullunun Toplu Taşıma Araçlarını Kullanmama Nedenleri? *

Nedenler	%
Çok kalabalık olması	32,3
Toplu taşımanın yavaş olması	28,0
Uygun hattın olmaması	14,3
Güzergâh sınırlamasının olması	7,02
Hareket kalkış saatlerine uyulmaması	4,5
Diğer	37,9

**Birden fazla yanıt verildiği için toplam % 100'ü aşmaktadır.*

Şekil 3: İstanbullunun Toplu Taşıma Araçlarını Kullanmama Nedenleri? (% Dağılım)

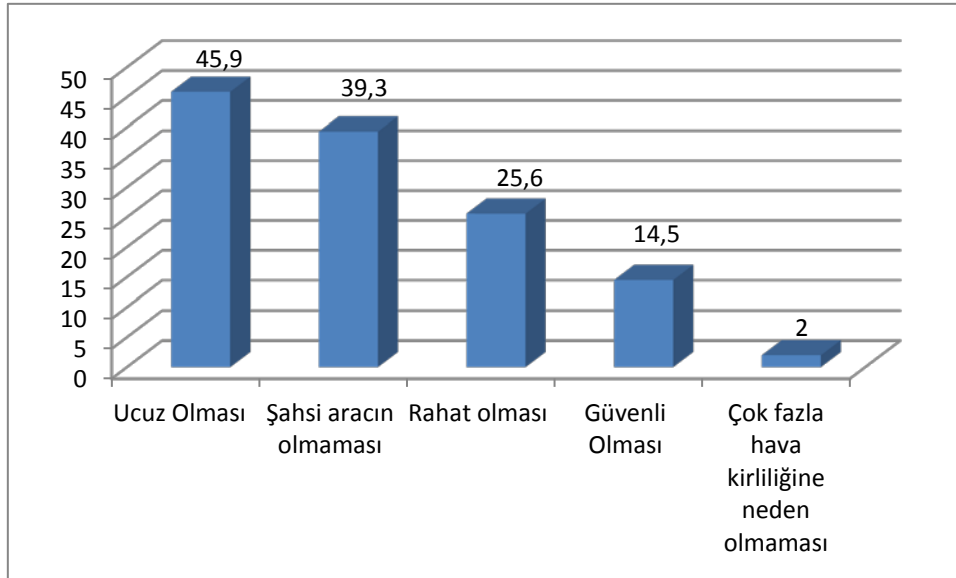

Tablo 12: İstanbullunun Toplu Taşıma Kullanma Nedenleri? *

Nedenler	%
Ucuz olması	45,9
Şahsi aracın olmaması	39,3
Rahat olması	25,6
Güvenli olması	14,5
Çok fazla hava kirliliğine neden olmaması	2,0
Diğer	17,6

**Birden fazla yanıt verildiği için toplam % 100'ü aşmaktadır.*

Şekil 4: İstanbullunun Toplu Taşıma Kullanma Nedenleri? (% Dağılım)

3.4. İstanbulluya Göre Trafik Sorunu Nedenleri ve Çözüm Yolları

Araştırmaya katılan deneklerin % 59,4'ü araç sayısı fazlalığını trafik sorunu için en önemli neden olarak görmektedir (Bkz Tablo 13).

Tablo 13: İstanbulluya Göre Trafiği Sorun Haline Getiren En Önemli Sebep Nedir? *

Nedenler	%
Araç Sayısı Fazlalığı	59,4
Trafik Kurallarına Uyulmaması	30,4
Nüfusun Fazlalığı	37,8
Yolların Yetersizliği	32,9
Toplu Taşımanın Yetersiz Olması	8,5
Diğer	5,5

**Birden fazla yanıt verildiği için toplam % 100'ü aşmaktadır.*

Araştırmaya katılan deneklerin, hükümet (% 55,5) ve belediyeyi (% 51,8) trafiğe çözüm görevi olan kurumlar olarak da algıladığı ortaya çıkmaktadır (Bkz. Tablo 14). Deneklerin % 66,9'u İstanbul'da trafiğe çözüm bulunabileceğine inanmaktadır (Bkz. Tablo 15). Çözüm yolları arasında ise yolların artması (% 42,5) ve toplu taşıma imkânının arttırılması (% 38,2) ön sıralarda değerlendirilmektedir (Bkz. Tablo 16).

Tablo 14: İstanbulluya Göre Trafiğe Çözüm Bulmak Kimin Görevidir?*

Kimin Görevi	%
Hükümet	55,5
Belediye	51,8
Bireyler	16,6
Sivil Toplum Kuruluşları	3,4
Diğer	2,3

*Birden fazla yanıt verildiği için toplam % 100'ü aşmaktadır.

Tablo 15: İstanbul Trafiğine Çözüm Bulunabilir mi?

Çözüm Bulunabilir mi?	%
Evet	66,9
Hayır	33,1

Tablo 16: Sizce Trafiğe Nasıl Bir Çözüm Bulunabilir?*

Çözüm Yolu	%
Yollar Artmalı	42,5
Toplu Taşıma İmkânı Artmalı	38,2
İstanbul'a Göç Engellenmeli	32,3
Ehliyet Almak Zorlaşmalı	30,3
Trafik Eğitimi Arttırılmalı	23,6
Trafik Cezaları Artmalı	18,7
Şirketler Çalışanlarını Toplu Taşımaya Teşvik Etmeli	17,9
Transit Yollar Arttırılmalı	16,1
Sürücüler Periyodik Eğitimden Geçmeli	12,2

Bireyler Belli Günlerde Araç Kullanmalı	6,4
Şehir merkezindeki Araç Trafiği Paralı Hale Getirilmeli	5,1
Tek-Çift Plaka Uygulamasına Geçilmeli	4,2
Benzin Fiyatları Artmalı	1,8
Diğer	7,5

**Birden fazla yanıt verildiği için toplam % 100'ü aşmaktadır.*

3.5. İstanbullunun Trafik Davranışının Değerlendirilmesi

Görüşülen deneklerin, % 48,2'sinin ise işe/okula giderken her gün aynı yolu kullandığı da tespit edilmiştir (Bkz Tablo 17). Deneklerin, % 50,7'si genellikle varmak istediği yere zamanında ulaşamamakta, % 72,8'i ise varmak istediği yere zamanında ulaşmak için yola erken çıkmaktadır.

Tablo 17: Aşağıdakilerden Hangisi Sizi Tanımlamaktadır?

Sizi Tanımlayan İfade	%
Her Gün Aynı Yolu Kullanıyorum	48,2
Ara Sıra Başka Yolları Kullanıyorum	42,0
Her Gün Ayrı Yolu Kullanıyorum	9,8
Toplam	100,0

Tablo 18: Genellikle Varmak İsteddiğiniz Yere Zamanında Ulaşabiliyor musunuz?

Zamanında Ulaşma	%
Evet	49,3
Hayır	50,7
Toplam	100,0

Tablo 19: Varmak İstediğiniz Yere Zamanında Ulaşmak İçin Yola Erken Çıkıyor musunuz?

Erken Çıkma	%
Evet	72,8
Hayır	67,2
Toplam	100,0